

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

M. DC. LXI. Coloniae Munatianaë, 1661

De Religiosis Domibus, Vt Episcopo sint subjectæ. Titulus XI.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62953](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62953)

impedendum in monasteriis suis devotum & debi-
tissimo famulatum. Ad quae omnia observanda
quibusdam exemptionibus & privilegiis quibusdamque, quibus tamen quoad alia no-
niam praedictam generari per illos, de quibus supra
dictum est, compelli jubemus remediis opportunis. Sta-
tuimus in primis, ut quavis ad regimen abbatiarum af-
finitate in monasteriis, in quibus Abbatibus sunt solite
beneficia, contra amicitiam confirmationis tempore com-
muni benedictionis suscipiant: alioquin
quod a iure suo (nisi subit causa rationabilis) prius
beneficium ecclesiae: per illos, ad quos id pertinet pro-
movere & abbatibus monasteriis ipsis canonicè facienda.
Itaque quae mulieres, quae vulgo dicuntur canonice
mulieres, & ut seculares canonice vitam ducunt, non re-
mittantur proprio, nec professionem aliquam facien-
tes, per locorum ordinarios, si exemptae non fuerint, su-
per ea, quae praeter fuerint, Apostolica auctoritate praeci-
piantur. Per hoc tamen non intendentes earum sta-
tum, regulam, seu ordinem approbare. Ipsas autem vi-
ditas, potius duobus, & petitionis duabus sine eccle-
siae, quatuor: viris aliis honestis, & maritis praeci-
piamus, ea quam visitatione facient inquisitione fore-
mari. Si qui vero visitatores ipsos in praemissis im-
peditis praesumpserint, seu aliquo praesumptum (nisi
causa legitime) ipso facto excommunicationis ten-
entiam incurrant, nisi prius, privilegia, statuta, &
consuetudines quibuslibet in contrarium minime va-

eo ipso quoad seculi egerint, se noverint incursum, si-
stis inhiabemus, ne mulieres aliquas praedictum sta-
tum (si praemissis) locum assumptum sectantes, abt
ipsum de novo sortitam assumentes quomodocunque
admittant: ipsis super eo factis vel assumendo pre-
sentes ullo modo consilium, auxilium, vel favorem,
nullo contra praemissa privilegio valituro. Sanè pat
praedicta prohibere nequaquam intendimus, quia si fue-
rint fideles aliquae mulieres, quae promissa continentia,
vel etiam non promissa, honestè in suis conversantibus ho-
spitiis, penitentiam agere voluerint, & virtutum Dò-
mino in humilitatis spiritu deservire, hoc eisdem liceat,
prout a Domino ipsis inspirabit.

CAP. II.

Tenei constitutionis causam, statuit hospitalia reformari per
collatores ipsorum, & ego rectores eorum ad conservandam locorum
& suorum iurium: & ad hospitalitatem tendendam: statui per
locorum ordinarios, suppleri defectum vel negligentiam collatorum,
etiam circa exempta. Ioan. And.

Idem.

Quis contingit interdum, quod Xenodochiorum,
episcopatarum, elemosinariarum, seu hospitalium
rectores, locorum ipsorum cura postposita, bona, res &
iura ipsorum interdum ab occupatorum & usurpatorum
manibus excutere negligunt: quinimò ea collabi & de-
perdi, domus & aedificia ruinis deformari permittunt,
& non attento, quod loca ipsa ad hoc fundata, & fide-
litum erogationibus dotata fuerint, ut pauperes, infe-
dique lepra recipientur inibi, & ex proventibus sus-
tententur illorum, id renuunt inhumaniter facere,
proventus eisdem in usus suos damnabiliter conver-
tentes: quae tamen, quae ad certum usum largi-
tione sunt destinata fidelium, ad illum debeant non ad
alium (salva quidem sedis Apostolica auctoritate) con-
verti: Nos incuriam & abusum huiusmodi detestam-
tes, hoc sacro concilio approbante sancimus: ut si, ad
quos id de iure vel statuto in ipsorum fundatione lo-
corum appolito, aut ex consuetudine praescripta legiti-
me, vel privilegio sedis Apostolicae pertinet, loca ipsa in-
deant in praedictis omnibus salubriter reformare, ac oc-
cupata, deperdita, & alienata indebitè in statum reduci
debitum fideant, & ad ipsarum miserabilium persona-
rum receptionem & sustentationem debitam, iuxta fa-
cultates & proventus locorum ipsorum rectores, iuxta
dictos compellere non omittant. In quo, si forte commi-
serint negligentiam vel defectum, ordinariis locorum
injungimus, ut etiam pia loca praedicta exemptionis
privilegio munita consistant, per se ipsos vel alios im-
pleant omnia praemissa & singula, & rectores eisdem
utique non exemptos, propriis: exemptos vero & alios
privilegiatos, Apostolica ad id auctoritate compellant.
Contradictores cuiusque status aut conditionis exis-
tant, ac praesentes eisdem circa praemissa consilium, au-
xilium, vel favorem, per consuram ecclesiasticam & aliis
iuris remediis compellendo: nullum tamen per hoc ex-
emptionibus seu privilegiis ipsis, quoad alia, praedictum
generando.

Tractis hospitalia in beneficium non concedi, nisi in Anobis
causis, & reprobata contrariam consuetudinem, submissis, qua-
le esse debeant, quibus administratio ipsa committitur, & de ipso-
rum iuramento, inventario & ratione reddenda: & decretum ap-
ponit. Ioan. And.

Ut autem praemissa promptius observentur, nullus
ex locis ipsis secularibus clericis in beneficium confere-
ratur, etiam si de consuetudine (quam reprobamus pe-

DE RELIGIOSIS DOMIBUS, UT
Episcopo sint subiectae.

TITVLVS XI.
CAP. I.

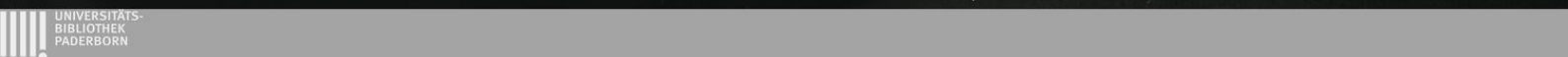
Monasteria, statum beguniarum sectantes, & de novo assumentes,
quibus in hoc dantes consilium vel favorem, ipso facto sunt ex-
communicationis: statum canonice penitentiae per hoc non interdictum:
causam Paulum.

Clemens V. in Concilio Viennensi.

Um de quibusdam mulieribus, begunibus vul-
titer nuncupatis (quae cum nulli promittant
obedientiam, nec propriis renunciant, neque
prohibentur aliquam regulam approbatam, religiose
regulam existunt: quaequam habitum, religiose
mandatum, detestant, & adhaerent religionis aliqui-
bus, ad quos specialiter tractatur affectio eandem.)
nihil siue digna relatione inhumanum existerit, quod
eius alicui, quasi perducit in mentis insaniam, de
sancta Trinitate ac divina essentia disputent & praedi-
cant, ac sacra fidei articulos & ecclesiastica sacramenta
oppones catholice fidei contrarias introducant, &
vires super his decipientes, simplices, eos in errores
detraxerint, aliisque quamplura periculum ania-
maram patientia e sub quodam velamine sanctitatis
loquunt, & committant: Nos tam ex his, quam ex aliis
de ipsarum opinione sinistra frequenter auditis, eas me-
ditas suspectas habentes, statum earundem sacro appro-
bato concilio perpetuo duximus prohibendum, & a
ecclesiastica penitus abolendum: eisdem & aliis mulie-
ribus quibuscumque sub poena excommunicationis, quam
apostolicam facientes incurtere, volumus ipso facto,
quod nec expressè, ne statum huiusmodi, dudum for-
matus ipso assumptum, quoquo modo sectentur uterius,
potentiam aliquatenus de novo assumant. Praedictis ve-
ro impugnat, per quos eadem mulieres in huiusmodi be-
nignitas statum fovet, & ad ipsum suscipiendum induci-
duntur, sub simili excommunicationis poena, quam

& al. videntur. & vid. Archiducum in s. si quis
Anno 1744. & al. parantia.

& al. ita: perit ipse. & al. hunc lo-
cum vid. legatum. ff. de pign. q. ad cert. port. rectora, de cons.
dist. a. ver. no. c. quatuor. de sum. dist. 6. c. al. imperiam.

nitus hoc fuerit observatum, nisi in illorum fundatione fecus constitutum fuerit, seu per electionem sit de rectoris locis huiusmodi providendum. Sed eorum gubernatio viris providis, idoneis, & boni testimonii committatur, qui sciant, velint, & valeant, loca ipsa, bona eorum, ac iura utiliter regere, & eorum proventus & redditus in personarum usum miserabilium fideliter dispensare, & quos in usus alios bona praedicta convertere praesumptio verisimilis non existat: in quibus sub oblatione divini iudicii illorum, ad quos dictorum locorum commissio pertinet, conscientias oneramus. Illi etiam, quibus dictorum locorum gubernatio seu administratio committitur, ad instar tutorum & curatorum iuramentum praestare, ac de locorum ipsorum bonis inventaria a conscribere, & ordinariis seu aliis, quibus subfuit loca huiusmodi, vel deputandis ab eis, & amnis singulis de administratione sua teneantur reddere rationem. Quod si fecus a quoquam fuerit attentatum ipsam carere decernimus omni robore firmatis.

De locis constitutionem non extendi ad hospitalia religioforum vel militarium ordinum. h. d.

Praemissa vero ad hospitalia militarium ordinum, aut religioforum etiam aliorum extendi minimè volumus: quorum tamen hospitalium rectoribus in sancta obedientiae virtute mandamus, ut in illis secundum suorum ordinum instituta & antiquas observantias providere pauperibus, & hospitalitatem debitam in illis tenere procurant: ad quod per superiores eorum archidiaconi districtione cogantur, statuta aut consuetudinibus quibuslibet non obstantibus in praemissis.

Conferat antiquas consuetudines talium locorum, circa divina officia & sacramenta. Ioan. And.

Ceterum nostrae intentionis existit, quod si qua sint hospitalia, altaria, vel altaria, & coemeterium ab antiquo habentia, & Presbyteros celebrantes & sacramenta ecclesiastica pauperibus ministrantes, seu hi parochiales rectores consueverint in illis exercere praemissa, antiqua consuetudo servetur, quoad exercenda & ministranda spiritualia praedicta.

DE IVRE PATRONATUS.

TITVLVS XII.

CAP. I.

Si praesentatus ad ecclesiam per patrono ecclesiasticam, in quibus ipsi non consueverint omnia onera supportare, non adhibetur intra terminum competentem congrua portio, diocesani eam assignare debent. Quod licet non habeat, quando onera sunt per patronos supportanda. h. d. Ioan. And.

Clemens V. in concilio Viennensi.

V constitutio, quae ad ecclesiam aliquam quemvis etiam ad exemptionem praesentationem admitti consuetudine non obstante contraria prohibet, nisi praesentato de proventibus eiusdem ecclesiae, talis coram diocesano portio fuerit assignata, unde iura possit Episcopalia solvere, & sustentationem habere congruam, sicut expedit observetur, ipsam declarare, ac de quacumque ad hoc consilia huiusmodi facti concilii approbatione providimus. Diocesani sub oblatione divini iudicii districtius inhibentes, ne praesentatum aliquem per quamcumque personam ecclesiasticam jus praesentandi ad ecclesiam aliquam habentem admittant, nisi intra certum terminum competentem, per diocesanos & ipsos praesentantibus praesentandum, ipsi praesentato fuerit coram eis (ut praescri-

a al. Inventarium. b al. ecclesiastica. c al. sta: in illis paribus. &c. d In antiquioribus codicibus constanter legitur sta: neci quaedam, &c. e al. Episcopos.

butur a) congrua de proventibus ecclesiae praesentata. Quam si forsitan idem praesentator non assignat, nec praesentato, statim, ut extra de beneficiis debeat praesentatum (suscipiente canonico) admittere, & in poenam praesentationis ad praesentatum ipsos potestas assignationis huiusmodi excoisimus, quibus autem diocesani eisdem, sed ipsius oblatione divini iudicii, ipsorumque conscientiam oneramus, quod moderationem portiones b ipsius debet, nec odio vel favore, vel alias in pluri vel minus illam scienter excedant. Sane in praesentatum vel aliorum, tam regularium, quam secularium locorum praesentatis, in quibus religiosi vel alii, ad quos praesentatio pertinet noscuntur, praedicta consueverint observare, praemissa nullatenus observentur: sed in poena, quae ecclesiarum ipsarum personis praesentatis, aut vicariis incumbent, si dicta consueverint observare, religiosi & alii praedicti plene solvere, ac praesentatos, seu vicarios ipsos decenter tractare, necnon sustentationem eis praestare sufficientem & congruam teneantur. Ad quae omnia integraliter adimplenda, praesentatus ad observationem debitam assuetudinem praesentatum in casu alio (ut praemittitur) scienter, religiosos praedictos, & alios quoslibet ad diocesanos locos ecclesiasticos volumus censuram compelli. Non obstantibus exemptionibus aut aliis quibuslibet, consuetudinibus, vel statutis, quae circa praesentatum eorum aliquod religiosi ipsi aut alii, in praemissis suffragari.

CAP. II.
In plures haeredes vestitus ex pluribus patronis vestitus per Jo. p. h. d. Ioan. And.

Plures e ab uno ex patronis ecclesiae rectores, vocem duntaxat unius habebunt, ac de eorum rectoribus. Et ut facilius providere, actibus, & conventibus reputamus, patronos ipsos ante praesentandum convenire, de rectore ab eis electo, & praesentando: Quibus etiam ex eadem causa praesentandum, ut plures ad vacantem ecclesiam ipsam ad praesentandum personam, quod una ex eis eligi per praesentatum valeat & admitti.

DE CENSIVS, EXACTIONIBVS & PROCURATIONIBVS.

TITVLVS XIII.

CAP. I.

Religiosi subire tenentur onera, quae ex officio vel causa ante hoc Concilium acquisita: nisi privilegio, exemptio, vel iusta causa iuventur: quae privilegia vel exemptio non per concilium post Concilium acquiruntur. h. d. Ioan. And.

Clemens V. in Concilio Viennensi.

Cum sit natura consensum, illos non tenentur, nec, qui rerum commoda complectuntur, in perpetuum valitura constituitur, in perpetuum valitura constituitur, ut religiosi quicumque pro oneribus & ecclesiae, quae ad eos, quocumque sine titulo devoti, praesentantibus, gatorum sedis Apostolicae, se iura Episcopalia, praestari pro ipsis, antequam ad eos perveniant, promptè solvere studeant, nisi forsitan sedis Apostolicae privilegio, exemptione, vel alia causa legitime valeant excusare. Privilegia vero, seu exemptio huiusmodi ad monasteria, seu ecclesias, quae ad eos oblatore contingit, in posterum volumus non extendi.

a al. Praemittitur. b al. personis. c Decretalis Lambertini, de iure patron. art. 11. q. 1. par. 1. num. 1.